

Remissyttrande

Datum 2016-11-08

Diarienummer RS 2016-06336

Ert diarienummer N2015-2214-sk

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se

Remittering av underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram

Västra Götalandsregionen (VGR) är den skogrikaste regionen i Götaland och en region där skogs- och tränäringen är av stor betydelse. Västra Götalandsregionen är också huvudman för den skogliga utbildningen på gymnasienivå. Det är därför angeläget att Västra Götalandsregionen svarar på remissen så att regeringen kan beakta synpunkterna i arbetet med att ta fram ett första nationellt skogsprogram.

Västra Götalandsregionens viktigaste synpunkter på underlagen är följande:

- 1) VGR saknar gymnasienivån i underlagsrapporterna och menar att det är viktigt att det finns koppling mellan gymnasiets naturbruksprogram och universitetets skogsutbildningar.
- 2) VGR blir gärna en av de piloter som utses enligt förslaget om ”Arena Skogen”, ett regionalt utvecklings- och samverkansforum som ska sammanföra olika intressenter inom skogssfären.
- 3) VGR ställer sig bakom förslaget att stimulera urbant träbyggande.

Gruppernas arbete tar ett samlat tag om skogsnäringen som på ett positivt sätt belyser möjligheterna med skogen och skogsmiljöerna. Underlaget är ordentligt genomarbetat och efterlängtat och skapar goda förutsättningar för det framtida arbetet att utveckla skogsnäringen och skogen som resurs.

Flera av grupperna och många av förslagen bygger på bättre förutsättningar för att bo och verka på landsbygden, detta är en större och mer central fråga än vad den ges plats i förslaget. Den frågan behöver lyftas i Landsbygdsutredningen.

Även utbildning tas upp av fler grupper. Västra Götalandsregionen ser positivt på att införa två skogliga examina där kandidatexamen kan byggas på med en master. Det är viktigt att inte se skogens biomassa som bara timmer och

pappersmassa. Med ny teknik kan trä bli så mycket mera, genom nanoteknik kan helt nya material komma fram från skogen VGR ser därför ett värde i skapa bryggor mellan till exempel skogs- och ingenjörutbildningar. Det också viktigt att forskningsresurser tillförs området för att Sverige ska kunna ett föregångsland inom skogsbruk och samhällsutveckling.

Västra Götalandsregionen stödjer förslaget att trä får en större betydelse i arkitekt- och designutbildningar. Västra Götalandsregionen anser också att trä bör få ett större utrymme i byggingenjörutbildningar och att träbyggnader bör få ett större utrymme i såväl arkitekt- som ingenjörutbildningarna.

VGR saknar gymnasienivån när det gäller utbildning, Gymnasienivån är ett viktigt komplement till högre utbildning. Näringsens behov av medarbetare med certifikat (t.ex. motor- och röjmotorsågskort) gör att utbildning på gymnasienivå är viktig. Här är också viktigt att det finns koppling mellan gymnasiet naturbruksprogram och universitetets skogsutbildningar så att de skogliga gymnasieutbildningarna ger behörighet till universitetetsutbildningar.

För att få fler ungdomar att välja skogliga utbildningar på gymnasie- och högskolenivå är det viktigt att de kommit i kontakt med skog och kunskaper om skog i tidigare stadier under skolgången. Skog bör finnas med ur många aspekter i flera ämnen. Bristande kunskaper om skog kan också leda till att ungdomar får en felaktig och negativ syn på skogen och skogsskötsel. För att säkerställa att skogen ska få en större plats i skolan bör moment som kräver besök i/kunskap om skogen integreras i kurs- och ämnesmålen.

Rapport 1 Tillväxt, mångbruk, värdeskapande av skogen som resurs

Västra Götalandsregionen stödjer att pilotregioner för ”Arena Skogen” utses men anser att ett år är för kort tid för att hinna planera, genomföra och utvärdera. VGR föreslår istället att försöket utvidgas till tre år. VGR blir gärna ett av de län som utses som piloter. Västra Götaland är den skogrikaste regionen i Götaland och den årliga tillväxten och därmed hållbar avverkningsbar volym kan i storleksordning jämföras med flera av de till ytan större skogslänen i norr.

Då det gäller mångbrukandet kan fler aktörer utöver skogsägaren vara intressenter. Då det till exempel gäller vindkraftverk och telemaster finns bra lösningar med arrenden av mark. Då det gäller annan verksamhet som till exempel besöksturism är läget annorlunda och kan i dagsläget leda till konflikter. Förutsättningarna för att driva näringsverksamhet på annans mark behöver därför utredas och förslag behöver tas fram.

VGR stödjer förslaget om att nyanlända och långtidsarbetslösa ska kunna erbjudas ”moderna beredskapsjobb”. Här bör tilläggas jämställdhetsaspekten så att 50 % av platserna besätts av kvinnor.

Avseende artskyddet är det mycket viktigt att regelsystemen stämmer överens, så att inga brister i rättssäkerhet upplevs. Detta tas även upp av grupp två. Västra

Götalandsregionen stödjer förslaget om att en särskild utredare bör få i uppdrag att se över det samlade regelverket.

Rapport 2 Virkesproduktion, övriga ekosystemtjänster och naturens gränser

Gruppen har tagit ett samlat tag om virkesproduktion, övriga ekosystemtjänster inom naturens gränser. Grunden för ett hållbart skogsbruk utgår från dagens behov av skogsråvara och andra ekosystemtjänster inte äventyrar framtidens behov och att uttaget av resurser sker inom naturens gränser. En ökad virkesproduktion och ett ökat uttag av virke ger positiva klimateffekter genom att binda koldioxid samt av substitution där fossila produkter ersätts av biobaserade. Ur klimatsynpunkt är det därför angeläget att öka virkesproduktionen. Då det i gruppen finns skilda meningar vad som utgör naturens gränser bör detta utredas ytterligare för att inte i onödan begränsa skogsproduktionen

De mest betydande skogsskadorna orsakas av klövvilt, snytbagge, granbarkborre samt rottröta. Skadorna från klövvilt är på många håll i södra Sverige så svåra att det lett till att enbart gran, som är mindre utsatt för betning, planteras. Sannolikt minskar också den omfattande betningen den biologiska mångfalden i övrigt i skogen. Västra Götalandsregionen menar att det är viktigt att betetrycket minskas och att det bör övervägs om ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Rapport 3 Främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass

Rapporten från grupp 3 tar upp vikten av att tillgången på råvara säkras, vilket ytterligare visar på vikten av ordentligt utreda hur virkesproduktionen kan ökas inom de gränser naturen medger.

Västra Götalandsregionen ställer sig bakom förslaget att stimulera urbant träbyggande. Ett ökat träbyggande ger många fördelar för hela landet. Det ger förutsättningar för näringen i hela kedjan från skogsbruk, via sågning till byggelementsproduktion. Det kan öka konkurrensen i byggande och snabbt leda till nya bostäder som så väl behövs i våra tätorter. Utöver detta har det en positiv klimatpåverkan. Det är därför angeläget att förslag som gruppen ställer om experiment och innovationsprojekt genomförs. Detta kan genomföras till exempel genom att man ger frihet att utforma ett antal olika objekt eller områden fritt utan att de behöver ta hänsyn till alla de krav som allmänt gäller byggande. Projekten måste sedan utvärderas innan metoderna eventuellt kan implementeras i gällande lagsstiftning. Det är också viktigt att träbyggandsfrågan kopplas till LOA, lagen om offentlig upphandling så att det i offentlig upphandling tas hänsyn till klimatnytta.

Rapport 4 Internationella skogsfrågor

Västra Götalandsregionen ställer sig bakom förslaget att prioritera skog i svensk utrikespolitik. Det är viktigt att Sverige positionerar sig kraftfullt inte minst inom EU i skogsfrågor. I dagsläget finns inom EU inga planer på en gemensam skogsolitik men om detta förändras är det angeläget att de svenska erfarenheterna av att kombinera produktiv skog, hållbarhetsfrågor, allmännytta och ägarintressen tas tillvara fullt ut. Västra

Götalandsregionen saknar också ett resonemang i utredningen om Sverige kan samverka med exempelvis Finland i skogspolitiska frågor.

Västra Götalandsregionen anser också att en del av det internationella perspektivet är att klimatförändringar kan leda till geografiska förändringar av var produktionen sker men också kräva såväl större hållbarhet som högre produktivitet i den arealbundna produktionen. Här kan Sverige med sin skogliga kunskap och erfarenhet spela en roll.

Regionstyrelsen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör